

TRIBUNAL DE COMPTES D'ANDORRA

Informe relatiu als treballs de fiscalització
corresponents al tancament de l'exercici 2009, del
RAONADOR DEL CIUTADÀ

Octubre del 2010

ÍNDEX

1. INTRODUCCIÓ	3
1.1.Objecte i abast.....	3
1.2.Metodologia	3
1.3.Marc jurídic	4
1.4.Organització i control intern	4
2. FISCALITZACIÓ REALITZADA	6
2.1.Pressupost de l'exercici	6
2.1.1. Pressupost inicial.....	6
2.1.2. Modificacions pressupostàries.....	6
2.1.3. Despeses plurianuals	7
2.2.Liquidació del pressupost.....	8
2.2.1. Transferències i subvencions del pressupost d'ingressos.....	8
2.2.2. Despeses de personal	9
2.2.3. Despeses en béns corrents i serveis.....	11
2.2.4. Despeses financeres	12
2.2.5. Inversions reals	12
2.3.Balanç i resultat economicopatrimonial	13
2.3.1. Immobilitzat	17
2.3.2. Tresoreria i comptes financers	18
2.3.3. Ajustaments per periodificació.....	19
2.3.4. Fons propis.....	19
2.3.5. Ingressos a distribuir en diversos exercicis	20
2.3.6. Provisió per a riscos i despeses	20
2.3.7. Creditors.....	21
2.4.Romanent de tresoreria	21
2.5.Contractació pública.....	22
3. OBSERVACIONS I RECOMANACIONS	23
4. OBSERVACIONS I RECOMANACIONS D'ANYS ANTERIORS	23
5. CONCLUSIONS.....	24
6. AL·LEGACIONS	24
7. OBSERVACIONS COMPLEMENTÀRIES	27

1. INTRODUCCIÓ

1.1. Objecte i abast

D'acord amb l'art. 8 de la Llei del Tribunal de Comptes, de 13 d'abril de 2000, correspon a aquest Òrgan la fiscalització externa de la gestió econòmica, financera i comptable del Consell General i els òrgans que hi estan vinculats, entre ells el Raonador del Ciutadà.

L'auditoria del Raonador del Ciutadà forma part dels treballs de fiscalització per a l'exercici 2009, d'acord amb les competències que té atribuïdes aquest Tribunal.

Aquesta actuació suposa la realització d'una auditoria de regularitat (financera i de compliment) de l'activitat economicofinancera de l'esmentada entitat, desenvolupada en l'exercici 2009.

La liquidació de comptes del Raonador del Ciutadà corresponent a l'exercici 2009 objecte d'aquesta fiscalització va ser lliurada al Consell General en data 8 d'abril de 2010, i consta entre altres de la documentació següent: liquidació del pressupost, gestió comptable del patrimoni, gestió comptable de la tresoreria, balanç, compte del resultat economicopatrimonial i memòria, que inclou el quadre de finançament amb la nota conciliant el resultat comptable de l'exercici amb els recursos procedents de les operacions, i el romanent de tresoreria.

1.2. Metodologia

El treball s'ha realitzat d'acord amb els Principis i Normes d'Auditoria del Sector Públic, i ha consistit en la realització d'aquelles proves selectives i revisions de procediments que s'han considerat necessàries en cada cas per a l'examen de les diferents àrees.

L'actuació portada a terme ha estat una fiscalització de regularitat, que inclou una fiscalització de legalitat o compliment i una fiscalització financera, amb els següents objectius:

- Verificar si l'activitat economicofinancera del Raonador del Ciutadà s'ha desenvolupat de conformitat amb les normes, disposicions i directrius que li són d'aplicació.
- Verificar si els comptes anuals i altres estats financers del Raonador del Ciutadà expressen la imatge fidel del patrimoni, de la situació financera, del resultat economicopatrimonial i de l'execució del pressupost, i que la informació economicofinancera es presenti d'acord als principis comptables que li són d'aplicació.

No obstant això, en la mesura que s'han detectat a la fiscalització, a l'informe es posen de manifest incidències i conclusions que tenen a veure amb la gestió, és a dir, que

indiquen si la gestió economicofinancera s'ha portat a terme amb criteris d'eficàcia, eficiència i economia.

Han estat objecte de la present fiscalització els fets generats pel Raonador del Ciutadà en l'exercici 2009 encara que, quan ha calgut per tenir incidència en l'exercici fiscalitzat, també ho han estat els d'exercicis anteriors i posteriors, abordant tant els aspectes comptables i pressupostaris com els patrimonials, així com els d'organització i control intern existents en l'entitat. Al mateix temps, també s'ha verificat si es compleix amb la legalitat vigent en la gestió dels recursos públics.

No s'han portat a terme procediments específics, amb tendència a localitzar fets posteriors que poguessin afectar a l'exercici auditat. No obstant això, en aquells casos en els quals s'ha comptat amb evidència d'algun tipus, originada amb posterioritat a la data de tancament dels exercicis, s'ha fet referència als mateixos en l'informe.

El treball de camp a les dependències de l'ens auditat va concloure el 4 novembre de 2010.

1.3. Marc jurídic

La legislació que regula l'activitat economicofinancera, pressupostària i comptable del Raonador del Ciutadà en el període fiscalitzat es conté, fonamentalment, en les següents disposicions:

- Llei general de les finances públiques, de 19 de desembre de 1996
- Llei de creació i funcionament del Raonador del Ciutadà, de 4 de juny de 1998
- Decret de 27 de gener de 1999 pel qual s'aprova el Pla general de comptabilitat pública
- Llei de contractació pública, de 9 de novembre de 2000
- Llei 2/2009, de 23 de gener, del pressupost per a l'exercici 2009

1.4. Organització i control intern

El control intern és un procés integral de l'organització, responsabilitat dels òrgans de govern i direcció de l'entitat, dissenyat per afrontar els riscos i per aportar una seguretat raonable de que en la consecució de la missió de l'ens s'assoleixen els objectius de:

- Execució ordenada, ètica, econòmica, eficient i efectiva de les operacions
- Compliment de les obligacions de responsabilitat
- Compliment de les lleis i regulació aplicable
- Salvaguarda dels recursos per evitar pèrdues, mal ús o danys

En els treballs de fiscalització s'han estudiat i avaluat aquells procediments del control intern que hem considerat necessaris atenent l'abast i la naturalesa del treball, sense que l'esmentat estudi hagi pretès identificar necessàriament totes les debilitats que puguin existir, motiu pel qual no expressem una opinió sobre el sistema de control intern de l'entitat. No obstant això, en el transcurs de l'informe es detallen aquelles observacions i recomanacions que han de possibilitar la millora dels procediments de control intern de l'entitat.

L'organització i control intern de l'entitat s'estructura de la forma següent:

Durant l'exercici fiscalitzat, els recursos humans de la institució estan integrats per la figura del Raonador del Ciutadà i un equip de tres persones, la tasca principal de les quals és donar el màxim de suport en el compliment de les funcions que la llei atribueix a la institució.

No existeix un estatut o reglament de funcionament intern de la institució que determini l'organització administrativa interna i la distribució de responsabilitats en la gestió del pressupost anual.

En la gestió administrativa del pressupost intervenen la secretària general com a funcionària responsable i el Raonador del Ciutadà com a màxim responsable de l'execució del pressupost. La fiscalització de l'execució la du a terme l'interventor del Consell General.

Alhora, per tal de donar compliment a les obligacions derivades de la gestió de recursos públics, la institució disposa d'un servei d'assessorament extern que dóna suport a la gestió documental de l'execució del pressupost i a la formulació de la rendició de comptes. Utilitza una aplicació comptable i pressupostària pel registre de les operacions.

2. FISCALITZACIÓ REALITZADA

2.1. Pressupost de l'exercici

2.1.1. Pressupost inicial

El pressupost de l'exercici presenta les següent xifres a nivell de capítols:

Pressupost de despeses	Pressupost inicial	Pressupost d'ingressos	Pressupost inicial
1. Despeses de personal	160.496,00	4. Transferències corrents	259.278,00
2. Consums de béns corrents	98.576,00	7. Transferències de capital	15.522,00
3. Despeses financeres	206,00		
6. Inversions reals	15.522,00		
Total pressupost despeses	274.800,00	Total pressupost d'ingressos	274.800,00

Font: Elaboració pròpia a partir d'informació del Raonador del Ciutadà
(Imports en euros)

2.1.2. Modificacions pressupostàries

El pressupost definitiu, una vegada registrades les modificacions de l'exercici, presenta les xifres següents:

Estat de despeses del pressupost

Pressupost de despeses	Pressupost inicial	Transferències de crèdit		Pressupost final
		Augment	Disminució	
1. Despeses de personal	160.496,00	7.532,43	-7.532,43	160.496,00
2. Consums de béns corrents	98.576,00	6.404,77	-6.404,77	98.576,00
3. Despeses financeres	206,00	-	-	206,00
6. Inversions reals	15.522,00	513,54	-513,54	15.522,00
Total despeses	274.800,00	14.450,74	-14.450,74	274.800,00

Font: Elaboració pròpia a partir d'informació del Raonador del Ciutadà
(Imports en euros)

Estat d'ingressos del pressupost

Pressupost d'ingressos	Pressupost inicial	Modificacions	Pressupost final
4. Transferències corrents	259.278,00	-	259.278,00
7. Transferències de capital	15.522,00	-	15.522,00
Total ingressos	274.800,00	-	274.800,00

Font: Elaboració pròpia a partir d'informació del Raonador del Ciutadà
(Imports en euros)

De la revisió efectuada es posa de manifest la incidència següent:

Transferències no ajustades a la LGFP

L'article 26.2.b) de la LGFP estableix que les transferències de crèdit relatives a despeses corrents no poden afectar les despeses de personal. No obstant això, s'han detectat transferències que afecten despeses de personal.

El detall es mostra a continuació:

Núm. Cte.	Descripció	Augment	Disminució
130 00	Sou base personal eventual	-	1.065,00
160 00	Quotes seguretat social, despeses de gratificació	-	4.967,24
163 00	Formació i perfeccionament del personal	-	1.500,11
100 00	Despeses de gratificació	1.542,96	-
110 00	Sou base personal fix	5.266,39	-
160 10	Quotes seguretat social, personal fix	723,08	-
160 20	Quotes seguretat social, noves contrac. fix	-	0,08
	Total	7.532,43	7.532,43

Font: Elaboració pròpia a partir d'informació del Raonador del Ciutadà
(Imports en euros)

2.1.3. Despeses plurianuals

Despeses susceptibles de ser considerades plurianuals

De la revisió efectuada, s'ha observat l'existència d'un contracte d'assessorament, contret per un import total de 15.912 euros i per una durada de dos anys, el qual té efectes pressupostaris més enllà de l'exercici en el qual s'ha adquirit el compromís, havent-se imputat al pressupost de l'exercici 2009 únicament l'import relatiu a la seva primera anualitat. D'acord amb allò que disposa l'article 29 de la LGFP, a aquestes despeses se'ls hi hauria d'haver donat el tractament de despeses plurianuals.

2.2. Liquidació del pressupost

El resum dels imports retuts per l'entitat es recullen en els quadres següents:

Resum de la liquidació del pressupost d'ingressos

Pressupost d'ingressos	Pressupost final	Liquidat	Cobrat	% execució
4. Transferències corrents	259.278,00	259.278,00	259.278,00	100,00%
5. Ingressos patrimonials	-	592,97	592,97	-
7. Transferències de capital	15.522,00	15.522,00	15.522,00	100,00%
Total ingressos	274.800,00	275.392,97	275.392,97	100,22%

Font: Elaboració pròpia a partir d'informació del Raonador del Ciutadà
(Imports en euros)

Resum de la liquidació del pressupost de despeses

Pressupost de despeses	Pressupost final	Autoritzat / compromès	Liquidat	Pagat	% execució
1. Despeses de personal	160.496,00	158.937,47	158.937,47	158.937,47	99,03%
2. Consums de béns corrents	98.576,00	84.842,10	84.842,10	84.842,10	86,07%
3. Despeses financeres	206,00	166,36	166,36	166,36	80,76%
6. Inversions reals	15.522,00	13.169,54	1.194,54	1.194,54	7,70%
Total despeses	274.800,00	257.115,47	245.140,47	245.140,47	89,21%

Font: Elaboració pròpia a partir d'informació del Raonador del Ciutadà
(Imports en euros)

Resultat pressupostari

Descripció	2009
Total ingressos liquidats	275.393,00
Total despeses liquidades	245.140,47
Resultat pressupostari	30.252,53

Font: Elaboració pròpia a partir d'informació del Raonador del Ciutadà
(Imports en euros)

2.2.1. Transferències i subvencions del pressupost d'ingressos

Els imports que figuren a la liquidació del pressupost de l'exercici corresponen a les transferències del Consell General, les quals al tancament de l'exercici es trobaven totalment liquidades i recaptades.

Transferències corrents

Descripció	Pressupost final	Liquidat	% execució
Transferències del Consell General	259.278,00	259.278,00	100,00%
Transferències corrents	259.278,00	259.278,00	100,00%

Font: Elaboració pròpia a partir d'informació del Raonador del Ciutadà
(Imports en euros)

Transferències de capital

Descripció	Pressupost final	Liquidat	% execució
Transferències del Consell General	15.522,00	15.522,00	100,00%
Transferències capital	15.522,00	15.522,00	100,00%

Font: Elaboració pròpia a partir d'informació del Raonador del Ciutadà
(Imports en euros)

2.2.2. Despeses de personal

La liquidació del pressupost del present capítol es resumeix en el quadre adjunt:

Descripció	Pressupost final	Liquidat	% execució
Despeses de gratificació	48.532,96	48.532,96	100,00%
Sou base personal fix	95.703,39	95.703,39	100,00%
Quotes seguretat social, despeses de gratificació	1.141,76	1.141,76	100,00%
Quotes seguretat social, personal fix	12.480,08	12.480,08	100,00%
Quotes seguretat social, pers. fix noves contract.	137,92	-	-
Formació i perfeccionament del personal	2.499,89	1.079,28	43,17%
Despeses de personal	160.496,00	158.937,47	99,03%

Font: Elaboració pròpia a partir d'informació del Raonador del Ciutadà
(Imports en euros)

De la revisió efectuada es posen de manifest les incidències següents:

Enregistrament comptable de les fases de despesa

Els pagaments relacionats amb les nomines del personal s'efectuen directament des de programa de gestió de nòmines sense que això comporti la utilització necessària del programa de gestió pressupostària com a eina per garantir que s'acompleix el principi d'especialitat quantitativa practicant en el moment oportú les diferents fases de control pressupostari.

Amb tot, el Raonador utilitza mecanismes a posteriori per registrar en la aplicació pressupostària aquests pagaments i presenta un extracte de compte pressupostari on s'han registrat les fases ACLOP, però no documents acreditant haver realitzat les diferents fases.

Fons mutual

El Raonador té implantat el nomenat fons mutual d'acord amb el qual als treballadors se'ls practica una retenció d'un 1% de les seves retribucions a canvi del qual aquest assumeix la part de les incapacitats temporals no cobertes per la CASS.

El resum dels moviments que s'han succeït pel compte del fons mutual és el següent:

Descripció	Import
Saldo obertura (creditor)	-5.911,02
Aportacions assalariats	-1.429,81
Indemnitzacions de la CASS	-
Disposicions del fons mutual	-
Saldo final	-7.340,83

Font: Elaboració pròpia a partir d'informació del Raonador del Ciutadà
(Imports en euros)

Atès que les aportacions dels empleats i les indemnitzacions de la CASS constitueixen els ingressos del fons i les disposicions les constitueixen els salaris corresponents al període de baixa pagats pel Raonador del Ciutadà, a 31 de desembre el saldo reflecteix el superàvit acumulat en la gestió del fons mutual.

Tot i l'anterior operatòria descrita, no s'ha trobat constància de cap normativa que reguli el funcionament d'aquest fons mutual ni determini els drets i obligacions que genera.

Cotització dels increments retributius 2009

El raonador ha regularitzat en la nòmina del mes de febrer de 2009 els increments retributius corresponents al mes de gener i no abonats. No obstant, aquests increments no s'han considerat a efectes de cotització a la CASS i als efectes de practicar la retenció de l'1% al fons mutual, corresponents al mes indicat.

Modificacions salarials

S'ha procedit a efectuar modificacions salarials al personal, que no estaven contemplades en el pressupost aprovat per l'exercici 2009 i sense que cap informe o altra documentació justifiqui aquestes modificacions. Per tal de cobrir les conseqüències econòmiques d'aquests increments, s'ha procedit a efectuar transferències de crèdit no ajustades a la LGFP, tal i com s'ha descrit a l'apartat 2.1.2.

Designació de personal al servei del raonador.

S'observa que, en l'exercici fiscalitzat, una treballadora eventual ha passat a adquirir la condició de fixa, sense que existeixi constància que s'hagi designat per part del Síndic General, tal i com ho preveu l'article 18.2 de la Llei de creació i funcionament del Raonador del Ciutadà.

2.2.3. Despeses en béns corrents i serveis

Els imports pressupostats i liquidats al tancament de l'exercici són:

Descripció	Pressupost final	Liquidat	% execució
Lloguer edificis i altres construccions	18.200,00	16.257,48	89,33%
Repar. i conservació. Maquinària, instal. i equip.	6.000,00	5.068,85	84,48%
Material d'oficina ordinari	4.386,60	1.813,51	41,34%
Impressió de documents	1.191,00	422,39	35,47%
Petit mobiliari i estris	572,00	253,84	44,38%
Prensa i revistes	2.326,80	1.713,40	73,64%
Llibres i altres publicacions	386,60	-	-
Energia elèctrica	1.513,00	1.067,54	70,56%
Carburants per locomoció	500,00	-	-
Productes farmacèutics i sanitaris	145,00	-	-
Productes de neteja	400,00	371,55	92,89%
Altres subministraments	700,00	507,50	72,50%
Serveis telefònics	2.000,00	1.838,72	91,94%
Serveis postals i telegràfics	1.192,91	1.099,51	92,17%
Missatgers	1.007,09	1.007,09	100,00%
Primes d'assegurances. Accidents	1.140,00	613,50	53,82%
Atencions protocol·làries i de representació	3.100,00	2.741,50	88,44%
Altres despeses	461,20	60,00	13,01%
Treb. realitz. per empreses. Processament de dades	5.218,80	3.380,00	64,77%
Treb. realitz. per empr. Impressions i publicacions	8.667,92	7.172,88	82,75%
Treb. realitz. per empr. Estudis i treballs tècnics	11.467,08	11.467,08	100,00%
Locomoció i desplaçament de personal	28.000,00	27.985,76	99,95%
Despeses en béns corrents i serveis	98.576,00	84.842,10	86,07%

Font: Elaboració pròpia a partir d'informació del Raonador del Ciutadà
(Imports en euros)

2.2.4. Despeses financeres

Les despeses financeres de l'exercici 2009 presenten el següent detall:

Descripció	Pressupost final	Liquidat	% execució
Despeses i operacions financeres	206,00	166,36	80,76%
Despeses financeres	206,00	166,36	80,76%

Font: Elaboració pròpia a partir d'informació del Raonador del Ciutadà
(Imports en euros)

2.2.5. Inversions reals

Les despeses per inversions reals de l'exercici 2009 presenten el següent detall:

Descripció	Pressupost final	Liquidat	% execució
Altres instal·lacions	1.000,00	-	-
Vehicles	12.000,00	-	-
Mobiliari	1.194,54	1.194,54	100,00%
Equipaments d'oficina	327,46	-	-
Equipaments per a processos d'informació	1.000,00	-	-
Inversions reals	15.522,00	1.194,54	7,70%

Font: Elaboració pròpia a partir d'informació del Raonador del Ciutadà
(Imports en euros)

De la revisió d'aquest apartat es desprèn l'observació següent:

Principi d'anualitat

L'article 14.2.b) Principi d'anualitat, de la LGFP, determina que l'exercici pressupostari coincideix amb l'any natural i li són imputades, a l'estat de despeses:

a) Les obligacions liquidades durant aquell mateix exercici, encara que procedeixin de despeses autoritzades en exercicis anteriors. Als efectes d'aquest apartat es podran practicar actes administratius de liquidació fins al 31 de gener següent, sempre que corresponguin a despeses efectuades fins al 31 de desembre de l'exercici que s'està liquidant.

El compromís de despesa corresponent a la compra d'un vehicle, per import de 11.975 euros ha estat practicat amb posterioritat al 31 de desembre del 2009, data límit en la qual es podia procedir a registrar aquesta fase pressupostària, contravenint el mencionat principi d'anualitat.

D'altra banda, aquest compromís de despesa ha estat reconduït a l'exercici 2010, quan d'acord amb l'article 15.4.B.c) de la LGFP no era procedent.

2.3. Balanç i resultat economicopatrimonial

Balanç

ACTIU	2009	2008
A) IMMOBILITZAT	7.973	11.275
II. Immobilitzacions immaterials	-	-
3. Aplicacions informàtiques	310	310
6. Amortitzacions	-310	-310
III. Immobilitzacions materials	7.973	11.275
2. Instal·lacions tècniques i maquinària	18.337	18.337
3. Utillatge i mobiliari	24.503	23.308
4. Altre immobilitzat	10.725	10.725
5. Amortitzacions	-45.592	-41.095
C) ACTIU CIRCULANT	174.353	142.339
Deutors	-	634
1. Deutors pressupostaris	-	634
IV. Tresoreria	173.853	141.220
V. Ajustaments per periodització	500	485
Total actiu (A + C)	182.326	153.614

PASSIU	2009	2008
A) FONS PROPIS	142.740	126.799
I. Patrimoni	20.746	20.746
2. Patrimoni rebut en adscripció	20.746	20.746
III. Resultats d'exercicis anteriors	106.053	73.295
1. Resultats positius d'exercicis anteriors	106.053	73.295
IV. Resultat de l'exercici	15.941	32.758
B) INGRESSOS A DISTRIBUIR EN DIVERSOS EXERCICIS	26.605	15.580
1. Subvencions de capital	26.605	15.580
C) PROVISIONS PER A RISCOS I DESPESES	7.341	5.911
E) CREDITORS A CURT TERMINI	5.640	5.324
III. Creditors	5.640	5.324
1. Creditors pressupostaris	5.640	5.324
Total passiu (A + B +C+ E)	182.326	153.614

Font: Raonador del Ciutadà
(Imports en euros)

Compte del resultat economicopatrimonial

Despeses	2009	2008
3) Despeses de gestió ordinària	-248.427	-240.953
a) Despeses de personal	-158.937	-147.010
a1) Sous, salaris i similars	-144.236	-130.071
a2) Càrregues socials	-14.701	-16.939
c) Dotacions per a amortitzacions d'immobilitzat	-4.497	-4.003
e) Altres despeses de gestió	-84.827	-89.856
e1) Serveis exteriors	-84.827	-89.856
f) Despeses financeres i assimilables	-166	-84
 5. Pèrdues i despeses extraordinàries	 -	 -
c) Despeses extraordinàries	-	-
Total despeses (3+5)	-248.427	-240.953
Estalvi	15.941	32.758

Ingressos	2009	2008
4. Altres ingressos en gestió ordinària	593	3.133
f) Altres interessos i ingressos assimilats	593	3.133
5. Transferències i subvencions	259.278	265.407
b) Subvencions corrents	259.278	265.407
c) Transferències de capital	-	-
 6. Beneficis i ingressos extraordinaris	 4.497	 5.171
a) Beneficis procedents de l'immobilitzat	-	1.168
b) Subvencions de capital traspasades a resultat	4.497	4.003
c) Ingressos extraordinaris	-	-
Total ingressos (5+6)	264.368	273.711
Desestalvi	-	-

Font: Raonador del Ciutadà
(Imports en euros)

Quadre de finançament i variació del capital circulant

Fons aplicats	2009	2008
1. Recursos aplicats en operacions de gestió	243.930	236.950
c) Serveis exteriors	84.827	89.856
e) Despeses de personal	158.937	147.010
h) Despeses financeres	166	84
4. Adquisicions i altres altes d'immobilitzat	1.195	6.058
c) Immobilitzacions materials	1.195	6.058
5. Disminucions directes del patrimoni	-	1.168
a) En adscripció	-	1.168
7. Provisions per riscos i despeses	-1.430	-1.300
Total d'aplicacions	243.695	242.876
Excés d'orígens sobre aplicacions (augment de cap. circulant)	31.698	37.195

Fons obtinguts	2009	2008
1. Recursos procedents de les operacions de gestió	259.871	269.708
f) Transferències i subvencions	259.278	265.407
g) Ingressos financers	593	3.133
h) Altres ingressos de gestió corrent i ingressos excepcionals	-	1.168
3. Subvencions de capital	15.522	10.363
Total orígens	275.393	280.071
Excés d'aplicacions sobre orígens (disminució del capital circulant)		

Font: Raonador del Ciutadà
(Imports en euros)

Variació del capital circulant	2009		2008	
	Augment	Disminucions	Augment	Disminucions
2. Deutors	-	634	634	-
3. Creditors	-	316	10.582	-
5. Emprèstits i altres deutes a curt termini	-	-	152	-
7. Tresoreria	32.633	-	25.816	-
8. Ajustaments per periodificació	15	-	11	-
TOTAL	32.648	950	37.195	-
VARIACIÓ DEL CAPITAL CIRCULANT	31.698		37.195	

Font: Raonador del Ciutadà
(Imports en euros)

Conciliació entre els recursos procedents de les operacions i el resultat economicopatrimonial

	Exercici 2009
Recursos procedents de les operacions	259.871
(-) Recursos aplicats en les operacions	-243.930
(+) Dotacions per a les amortitzacions d'immobilitzat	4.497
(-) Subvencions de capital traspassades al resultat de l'exercici	-4.497
Resultat de l'exercici	15.941

Font: Raonador del Ciutadà
(Imports en euros)

Conciliació entre el resultat pressupostari i el resultat economicopatrimonial

	Imports
Resultat pressupostari	30.253
Operacions pressupostàries sense efecte en el compte econòmic patrimonial	-14.327
Despeses	1.195
(+) Adquisicions d'immobilitzat	1.195
(+) Creditors per periodificació de despeses pressupostàries	-
Ingressos	-15.522
(-) Transferències de capital no imputades a resultat	-15.522
Operacions comptables sense efecte pressupostari	15
Despeses	-4.982
(-) Dotacions per amortitzacions	-4.497
(-) Despeses extraordinàries	-
(-) Periodització despeses any anterior	-485
Ingressos	4.997
(+) Periodització despeses any en curs	500
(+) Ingressos extraordinaris	-
(+) Subvencions de capital traspassades a resultats	4.497
Resultat economicopatrimonial	15.941

Font: Raonador del Ciutadà
(Imports en euros)

2.3.1. Immobilitzat

El quadre de moviments d'immobilitzat es resumeix de la següent manera:

Immobilitzat immaterial

Descripció	Saldo 31/12/2008	Altes	Baixes	Saldo 31/12/2009
Aplicacions informàtiques	310	-	-1.196	310
Menys amortització acumulada	-310	-	1.196	-310
Valor net comptable	-	-	-	-

Font: Raonador del Ciutadà
(Imports en euros)

Existeix un error material en el quadre anterior, que forma part del comptes anuals de l'exercici fiscalitzat, donat que l'import que s'informa com a baixes es correspon a l'exercici de 2008 i no se n'ha practicat en l'exercici objecte de la present fiscalització.

Immobilitzat material

Descripció	Saldo 31/12/2008	Altes	Baixes	Saldo 31/12/2009
Instal·lacions tècniques i maquinària	18.337	-	-	18.337
Utillatge i mobiliari	23.308	1.195	-	24.503
Altres immobilitzats	10.725	-	-	10.725
	52.370	1.195	-	53.565
<u>Menys</u>				
Amortització acumulada	-41.095	-4.497	-	-45.592
Valor net comptable	11.275	-3.302	-	7.973

Font: Raonador del Ciutadà
(Imports en euros)

Manual de procediments

Tot i que a la documentació comptable queda establert de forma clara quin és l'immobilitzat (béns patrimonials), caldria reflectir en un manual de procediments el criteri d'activació dels béns i el que s'haurà de seguir per donar-los de baixa. Es recomana la confecció d'un manual que reculli aquests criteris.

2.3.2. Tresoreria i comptes financers

Es presenta a continuació l'estat de gestió de la tresoreria presentat per l'entitat:

Descripció	Imports	
1. (+) Cobraments		276.027
(+) del pressupost corrent	274.800	
(+) de pressupostos tancats	634	
(+) d'operacions no pressupostàries	593	
(+) d'operacions comercials	-	
2. (-) Pagaments		243.394
(-) del pressupost corrent	238.070	
(-) de pressupostos tancats	5.324	
(-) d'operacions no pressupostàries	-	
(-) d'operacions comercials	-	
Flux net de tresoreria de l'exercici (1 – 2)		32.633
Saldo inicial de tresoreria		141.220
Saldo final de tresoreria		173.853

Font: Raonador del Ciutadà
(Imports en euros)

El detall dels saldos que componen la rúbrica de tresoreria és el següent:

Descripció	Saldo 31/12/2009	Saldo 31/12/2008	Variació
Caixa	275,89	601,90	-326,01
Bancs	173.577,54	140.618,30	32.959,24
Crèdit Andorrà	172.087,18	139.485,16	32.602,02
Banca Mora	1.490,36	1.133,14	357,22
Total	173.853,43	141.220,20	32.633,23

Font: Elaboració pròpia a partir d'informació del Raonador del Ciutadà
(Imports en euros)

De la revisió efectuada, s'observen les incidències següents:

Signatures de les ordres de pagament

D'acord amb les previsions de l'article 33 de la LGFP, les disposicions de fons de l'entitat requereixen, entre d'altres, de la signatura de l'interventor. Tot i que l'entitat ha regularitzat els seus procediments, amb la incorporació de la signatura de l'interventor en els pagaments ordinaris, no ha adoptat aquesta pràctica en el pagament de les nòmines. Es recomana adequar els procediments a les previsions de la llei per la totalitat dels pagaments.

Pagaments mitjançant targetes de crèdit

Els pagaments realitzats amb targetes de crèdit no segueixen en el moment d'efectuar-se el procediment i les fases previstes per la LGFP, si bé són objecte d'una regularització a posteriori. Es recomana l'adopció d'un procediment per la utilització d'aquest sistema de pagament que s'ajusti a les previsions de la norma esmentada.

2.3.3. Ajustaments per periodificació

El resum dels saldos comptabilitzats en aquest compte és el següent:

Descripció	Saldo 31/12/2009	Saldo 31/12/2008	Variació
Ajustament per periodificació	500,00	484,81	15,19
Total	500,00	484,81	15,19

Font: Elaboració pròpia a partir d'informació del Raonador del Ciutadà
(Imports en euros)

2.3.4. Fons propis

El moviment que s'observa en els comptes que integren aquest apartat són els següents:

Descripció	Saldo 31/12/08	Altes	Baixes	Saldo 31/12/09
Patrimoni rebut en adscripció	20.745,74	-	-	20.745,74
Resultats positius d'exercicis anteriors	133.081,14	32.758,25		165.839,39
Resultats negatius d'exercicis anteriors	-59.785,77	-	-	-59.785,77
Resultat de l'exercici 2008	32.758,25	-	-32.758,25	0,00
Resultat de l'exercici 2009		15.940,23	-	15.940,23
Total	126.799,36	48.698,48	-32.758,25	142.739,59

Font: Elaboració pròpia a partir d'informació del Raonador del Ciutadà
(Imports en euros)

De la revisió d'aquest apartat en deriven les observacions següents:

Tractament comptable dels resultats de l'exercici

El Raonador rep anualment transferències del Consell General amb la finalitat de cobrir les necessitats de finançament de la seva activitat. D'acord amb l'article 17.1 de la Llei del pressupost de l'exercici 2009, *un cop aprovada a liquidació de comptes de les entitats beneficiàries de transferències nominatives i sempre que no s'hagi compromès en la seva totalitat la despesa pressupostada, el Govern pot o bé sol·licitar a aquests organismes de retornar els ingressos obtinguts amb la transferència i no utilitzats durant l'exercici pressupostari, o bé tenir en compte aquest romanent pressupostari per a l'atorgament de la subvenció de l'exercici següent mitjançant la rebaixa de la subvenció atorgada per l'import corresponent a aquest romanent pressupostari.*

L'aplicació d'aquest precepte faria que l'entitat hagués de minorar el resultat de l'exercici i el d'exercicis anteriors per les quanties que s'haurien de reconèixer a favor del Consell General.

2.3.5. Ingressos a distribuir en diversos exercicis

Els moviments de l'exercici es resumeixen en el quadre següent:

Descripció	Saldo 31/12/2008	Altes	Baixes	Saldo 31/12/2009
Subvencions de capital	15.580,44	15.522,00	-4.497,49	26.604,95
Total	15.580,44	15.522,00	-4.497,49	26.604,95

Font: Elaboració pròpia a partir d'informació del Raonador del Ciutadà
(Imports en euros)

De la revisió d'aquest apartat en sorgeix l'observació següent:

Subvencions en capital no aplicades a la seva finalitat

L'entitat ha percebut del Consell General subvencions en capital per quantia superior a les inversions que s'han compromès, per import de 6.658 euros, dels quals 4.305 corresponen a l'exercici del 2008, i la resta, és a dir, 2.353 a l'exercici del 2009. L'entitat ha de diferenciar aquelles subvencions en capital que financen inversions d'aquelles que té pendents d'aplicar. Així, atès que els imports sobrants no es corresponen a subvencions per a inversions compromeses a la data del tancament de l'exercici, aquests romanents de crèdit de partides d'inversió no podran ser incorporats a l'exercici posterior, ni podran ésser objecte de sanejament. Per aquest motiu, els referits imports hauran de ser objecte del tractament previst en l'article 17.1 de la llei de pressupost per l'exercici.

2.3.6. Provisió per a riscos i despeses

El seu desglossament és el següent:

Descripció	Saldo 31/12/2008	Altes	Baixes	Saldo 31/12/2009
Provisió per a riscos i despeses	5.911,02	1.429,81	-	7.340,83
Total	5.911,02	1.429,81	-	7.340,83

Font: Elaboració pròpia a partir d'informació del Raonador del Ciutadà
(Imports en euros)

De la revisió d'aquest apartat en resulta l'observació següent:

Fons mutual

El raonador té implantat un fons mutual, que es nodreix de la retenció de l'1% de les retribucions al personal, destinat a complementar les retribucions en cas de baixes de malaltia dels seus treballadors. Donat l'origen d'aquesta dotació, s'hauria de classificar dins l'epígraf de "creditors no pressupostaris" i formar part les obligacions pendents de pagament en el romanent de tresoreria.

2.3.7. Creditors

El desglossament de l'epígraf de creditors és el següent:

Descripció	Saldo 31/12/2009	Saldo 31/12/2008	Variació
Creditors pressupostaris	5.640,53	5.323,76	316,77
Total	5.640,53	5.323,76	316,77

Font: Elaboració pròpia a partir d'informació del Raonador del Ciutadà
(Imports en euros)

De la revisió d'aquest apartat s'observa el següent:

Retencions a la CASS

L'entitat inclou com a creditors pressupostaris l'import de les retencions practicades al seu personal en concepte de cotitzacions a la CASS, per import de 786 euros. Atès que es tracta d'un pagament per compte dels treballadors, hauria de figurar com a creditor no pressupostari.

2.4. Romanent de tresoreria

El càlcul del romanent de tresoreria retut per l'entitat en l'exercici 2009 presenta el següent detall:

	2009
1. (+) Drets pendents de cobrament	-
2. (-) Obligacions pendents de pagament	-5.640
3. (+) Fons líquids	173.853
Romanent de tresoreria total (1-2+3)	168.213
Romanent de tresoreria afectat	168.213
Romanent de tresoreria no afectat	-
Romanent de tresoreria total	168.213

Font: Raonador del Ciutadà
(Imports en euros)

De la revisió dels saldos que componen el romanent de tresoreria s'han observat les següents incidències:

Obligacions pendents de pagament

El romanent de tresoreria no presenta desglossats els diversos epígrafs del balanç que s'han d'agrupar com obligacions pendents de pagament segons el model establert pel PGCP.

2.5. Contractació pública

De la revisió efectuada s'observen les incidències següents:

Adjudicació sense procediments de licitació

La contractació dels serveis d'impressió de la memòria anual de l'exercici 2008, per import de 10.504 euros, s'ha fet per adjudicació directa. Atès que l'import de la despesa supera el màxim establert a l'article 8 de la Llei del pressupost per a l'exercici 2009, d'acord amb el que s'estableix a la Llei de contractació pública, s'hauria d'haver optat a la concurrència d'ofertes emprant el procediment de concurs públic.

Contractació de l'adquisició d'un vehicle

El contracte es va adjudicar mitjançant concurs públic per un import de 11.975 euros. De la revisió efectuada s'observa que l'òrgan interventor no va formar part de la mesa de contractació, contravenint l'article 19.4 de la LCP.

3. OBSERVACIONS I RECOMANACIONS

Relatives a la comptabilitat pública

- L'article 26.2.b) de la LGFP estableix que les transferències de crèdit relatives a despeses corrents no poden afectar les despeses de personal. No obstant això, s'han detectat transferències que afecten despeses de personal. Aquestes modificacions de pressupost han servit per cobrir augments salarials del personal no previstos en el pressupost aprovat. (notes 2.1.2 i 2.2.2)
- De la revisió efectuada, s'ha observat l'existència d'un contracte d'assessorament, contret per un import total de 15.912 euros i per una durada de dos anys, el qual té efectes pressupostaris més enllà de l'exercici en el qual s'ha adquirit el compromís, havent-se imputat al pressupost de l'exercici 2009 únicament l'import relatiu a la seva primera anualitat. D'acord amb allò que disposa l'article 29 de la LGFP, a aquestes despeses se'ls hi hauria d'haver donat el tractament de despeses plurianuals. (nota 2.1.3)
- El compromís de despesa corresponent a la compra d'un vehicle, per import de 11.975 euros ha estat practicat amb posterioritat al 31 de desembre del 2009, data límit en la qual es podia procedir a registrar aquesta fase pressupostària, contravenint el principi d'anualitat. (nota 2.2.5)

4. OBSERVACIONS I RECOMANACIONS D'ANYS ANTERIORS

Les observacions i recomanacions formulades en exercicis anteriors que segueixen pendents, amb les corresponents matisacions o actualitzacions en el cas que n'hi hagi, es recullen a continuació:

Relatives a la comptabilitat pública

- Els pagaments relacionats amb les nomines del personal s'efectuen directament des de programa de gestió de nòmines sense que això comporti la utilització necessària del programa de gestió pressupostària com a eina per garantir que s'acompleix el principi d'especialitat quantitativa practicant en el moment oportú les diferents fases de control pressupostari. (nota 2.2.2)
- El Raonador rep anualment transferències del Consell General amb la finalitat de cobrir les necessitats de finançament de la seva activitat. D'acord amb l'article 17.1 de la Llei del pressupost de l'exercici 2009, *un cop aprovada a liquidació de comptes de les entitats beneficiàries de transferències nominatives i sempre que no s'hagi compromès en la seva totalitat la despesa pressupostada, el Govern pot o bé sol·licitar a aquests organismes de retornar els ingressos obtinguts amb la transferència i no utilitzats durant l'exercici pressupostari, o bé tenir en compte aquest*

romanent pressupostari per a l'atorgament de la subvenció de l'exercici següent mitjançant la rebaixa de la subvenció atorgada per l'import corresponent a aquest romanent pressupostari. L'aplicació d'aquest precepte faria que l'entitat hagués de minorar el resultat de l'exercici i el d'exercicis anteriors per les quanties que s'haurien de reconèixer a favor del Consell General. (nota 2.3.4)

Relatives a la contractació pública

- S'ha detectat l'adjudicació directa d'un contracte, per import de 10.504 euros, quan per import i objecte s'hauria d'haver formalitzat a través un procediment de concurs. (nota 2.5)

Altres aspectes

- Els pagaments realitzats amb targetes de crèdit no segueixen en el moment d'efectuar-se el procediment i les fases previstes per la LGFP, si bé són objecte d'una regularització a posteriori. Es recomana l'adopció d'un procediment per la utilització d'aquest sistema de pagament que s'ajusti a les previsions d'aquella llei. (nota 2.3.2)

5. CONCLUSIONS

De les verificacions efectuades d'acord amb procediments d'auditoria es desprèn que, excepte per les conseqüències que es deriven de les observacions contingudes en els apartats 3 i 4, els comptes anuals sotmesos a fiscalització expressen, en tots els aspectes significatius, la imatge fidel del patrimoni i de la situació financera del Raonador del Ciutadà a 31 de desembre de 2009, dels resultats de les seves operacions i dels recursos obtinguts i aplicats, i de l'execució del pressupost d'ingressos i despeses corresponents a l'exercici anual acabat en la mateixa data i contenen, juntament amb la memòria que els acompanya, la informació necessària i suficient per la seva interpretació i comprensió adequada, de conformitat amb els principis i normes comptables generalment acceptats recollits a la LGFP i al PGCP, i guarden uniformitat amb els aplicats en l'exercici anterior.

També es desprèn que, excepte pels aspectes descrits en el cos de l'informe, el Raonador del Ciutadà ha complert de forma raonable amb la legislació bàsica relativa a l'administració i control dels fons públics que li és aplicable per l'exercici anual acabat el 31 de desembre de 2009.

6. AL·LEGACIONS

D'acord amb allò que preveuen els articles 3 i 10 de la Llei del Tribunal de Comptes es va trametre al Raonador del Ciutadà el present informe per tal que pogués presentar les al·legacions que considerés oportunes.

Es transcriu a continuació la resposta rebuda:

Als Membres del Tribunal de Comptes del
Principat d'Andorra
C/ San Salvador 10, 3r, despatx 7
AD500 ANDORRA LA VELLA

Andorra la Vella, 13 d'abril del 2011

Distingits Senyors,

Donant seguida a la vostra comunicació del proppassat 30 de març del 2011, i dintre del termini acordat de 15 dies, i segons el que preveu l'article 3 de la Llei del Tribunal de Comptes, em plau fer-vos arribar les al·legacions a les observacions i recomanacions del Tribunal de Comptes respecte al tancament de l'any 2009.

OBSERVACIONS I RECOMANACIONS

L'article 26.2.b) de la LGFP estableix que les transferències de crèdit relatives a despeses corrents no poden afectar les despeses de personal. No obstant això, s'han detectat transferències que afecten despeses de personal. Aquestes modificacions de pressupost han servit per cobrir augments salarials del personal no previstos en el pressupost aprovat. (notes 2.1.2 i 2.2.2)

Si bé és cert que la Institució del Raonador del Ciutadà (d'ara endavant el Raonador o la Institució) ha realitzat transferències de crèdit amb afectació a comptes pressupostàries del capítol 1, volem remarcar el fet que les transferències de crèdit tenen origen i destí en la seva totalitat en el capítol 1 "despeses de personal". D'acord amb aquest fet, es pot observar que les esmentades transferències no minoren ni incrementen el valor de l'import inicialment pressupostat sota el capítol de despeses de personal.

Tot i això prenem nota de la recomanació realitzada pel Tribunal de Comptes i, en l'esdevenidor se seguiran els criteris indicats.

OBSERVACIONS I RECOMANACIONS D'ANYS ANTERIORS

Els pagaments relacionats amb les nòmines del personal s'efectuen directament des del programa de gestió de nòmines sense que això comporti la utilització necessària del programa de gestió pressupostària com a eina per garantir que s'acompleix el principi d'especialitat quantitativa practicant en el moment oportú les diferents fases de control pressupostari. (nota 2.2.2).

L'aplicatiu informàtic de que disposa la Institució del Raonador, en l'actualitat, no permet separar les fases de liquidació de la despesa de nòmines. La Institució del Raonador no obstant, realitza controls addicionals per verificar el compliment de les diferents fases establertes a l'article 31 de la LGFP, si bé és cert que aquests no queden adequadament documentats. L'objectiu de la Institució, és disposar pròximament d'un nou aplicatiu que li permetrà documentar per separat cadascuna de les fases de pagament que preveu l'article 31 de la Llei de les finances públiques.

El Raonador rep anualment transferències del Consell General amb la finalitat de cobrir les necessitats de finançament de la seva activitat. D'acord amb l'article 17.1 de la Llei del pressupost de l'exercici 2009, un cop aprovada la liquidació de comptes de les entitats beneficiàries de transferències nominatives i sempre que no s'hagi compromès en la seva totalitat la despesa pressupostada, el Govern pot o bé sol·licitar a aquests organismes de retornar els ingressos obtinguts amb la transferència i no utilitzats durant l'exercici pressupostari, o bé tenir en compte aquest romanent pressupostari per a l'atorgament de la subvenció de l'exercici següent mitjançant la rebaixa de la subvenció atorgada per l'import corresponent a aquest romanent pressupostari. L'aplicació d'aquest precepte faria que l'entitat hagués de minorar el resultat de l'exercici i el d'exercicis anteriors a favor del Consell General.(nota 2.3.4).

Seguint la recomanació realitzada a aquest efecte pel Tribunal de Comptes en "l'informe relatiu als treballs de fiscalització de l'exercici 2009", i amb l'objectiu de donar compliment a l'article 17.1 de la Llei de pressupost de 2009, el Raonador té la intenció de procedir a pressupostar l'exercici 2012 minurant l'import de transferències corrents amb càrrec a romanents de tresoreria originats en exercicis anteriors.

S'ha detectat l'adjudicació directa d'un contracte, per import de 10.504 euros, quan per import i objecte s'hauria d'haver formalitzat a través d'un procediment de concurs. (nota 2.5)

Prenem nota de les indicacions realitzades pel Tribunal de Comptes i, en l'esdevenidor se seguiran els criteris indicats.

Els pagaments realitzats amb targetes de crèdit no segueixen en el moment d'efectuar-se el procediment i les fases previstes per la LGFP, si bé són objecte d'una regularització a posteriori. Es recomana l'adopció d'un procediment per la utilització d'aquest sistema de pagament que s'ajusti a les previsions d'aquella llei. (nota 2.3.2)

Pel que fa a la recomanació efectuada pel Tribunal de Comptes, quan a la detecció de pagaments realitzats amb targetes de crèdit que, si bé no són objecte d'una regularització a posteriori, no han seguit en el moment d'efectuar-se el procediment i les fases previstes per la LGFP, si bé és cert que aquests no queden adequadament documentats, si que la Institució realitza controls a posteriori.

PREDISPOSICIÓ DE LA INSTITUCIÓ A IMPLEMENTAR LES OBSERVACIONS I RECOMANACIONS

Adicionalment als comentaris esmentats en els punts anteriors, volem remarcar al fet que, tot i que la Institució té la intenció d'implementar les observacions i recomanacions efectuades pel Tribunal en exercicis futurs, no serà possible implementar-les per als comptes corresponents l'exercici anual acabat el 31 de desembre de 2009 ja que *"l'informe relatiu als treballs de fiscalització corresponents al tancament de l'exercici 2008"* va ser posat a disposició de la Institució amb posterioritat al 31 de març de 2010, data límit en que la Institució del Raonador del Ciutadà té l'obligació de trametre els comptes de l'exercici 2009.

Nogensmenys, la Institució pren bona nota de les recomanacions i observacions efectuades i les posarà en pràctica a partir dels comptes corresponents a l'exercici anual acabat el 31 de desembre de 2010.

Els saluda atentament.

Pere CANTURRI MONTANYA
Raonador del Ciutadà
en funcions

7. OBSERVACIONS COMPLEMENTÀRIES

El Tribunal de Comptes ha analitzat les al·legacions presentades i entén que no modifiquen els plantejaments evocats en el cos de l'informe, ni aporten cap informació complementària que permeti modificar les observacions i conclusions a les quals ha arribat el Tribunal després de l'examen de la documentació aportada durant els treballs de camp.